

Déli Hírlap

GAZDASÁGPOLITIKAI NAPILAP

Megszületett Magyar-sváb-szász választási paktum létesült

a kisebbségi blokk, melynek eszméje évek hosszú során át vajudott kisebbségi életünk fájdalmas méhében. Mi voltunk azok, akik a múltban is és a mostani választási kampány kezdetekor elsőnek vetettük fel a gondolatot. Az eszme valamennyi kisebbségi sors-egyed lelkében élt és mi csak hangot adtunk a meglévő váagnak. És azért kettős és őszinte örömről, hogy a vágy megvalósult, az akarat elhatározással érelődött. És ez a határkő kisebbségi életünkben olyan nagyjelentőségű, hogy már nem is bír fontossággal, vajjon a jövő hetekben lezajló választásokon a kisebbségi blokk önállóan indul a hareba, a munkássággal, vagy valamely román párttal összelelkezve. Mert hiszen, hogyha Bratianu és Maniu megegyeznének, igazán nem maradna olyan román párt a szövetségű liberális-nemzeti parasztpárton kívül, melyhez csatlakozva, remélhetné, hogy képviselői a választások után a parlamentbe kerülhetnek. Az egyesült két legnagyobb román párt mögött pedig olyan tömegek sorakoznak, amelyek a szavazatok főlyenes többségét biztosítják számukra és így semmi szükségük nincs más pártok szavazatára. A választási vagy kormánytámogató paktumok mindig a szükségből fakadnak. Ezuttal a kisebbségekre nem lesz szükség, tehát esetleges támogatásuk ellenében még ígéretet sem kérhetnek. Amikor pedig egy nemzeti kisebbség pártkormány támogatására szánja el magát, akkor ez soha nem érzelmi alapon történik, hanem reális és megvalósítható ígéretek és kötelezettségvállalások árán. Erre a kisebbségek ezuttal nem számíthatnak úgy, hogy valószínűleg kényyszerülnek majd a maguk külön útján járni, különösen, ha a liberálisok mégis megegyeznének a nemzetiakkal, bár a politika eshetőségei és lehetőségei kiszámíthatatlanok. A kormányváltásnak és a választások adottságának a mi számunkra legnagyobb és elvitathatatlan eredménye a kisebbségi blokk megalakulása. Ez ugyan még csak a magyarokat, svábokat és szászokat foglalja magában, de ha a mostani választások alkalmával erősnek és a maga erejében nem hiában bíznak bizonyul, akkor bizonyára egyesülni fognak benne szerb, holgár, ukrán, orosz kisebbségi testvéreink is. Az ország lakosságának egyötöde kisebbségi állampolgárokból rekrutálódik és ezek tömör egységként olyan falankszot képezhetnek, amelyen a politikai kísértések és csalafintaságok poklának minden kapui sem tudnak erőt venni. Kisebbségi jogaink várának alapját lefektették, a munkát folytatni és a bevehetetlen erősséget felépíteni az összes kisebbségek kötelessége.

Fantasztikus hírek a kormány lemondásáról, Bratianu Jonel miniszterelnöki megbízatásáról és a liberálisoknak a nemzeti parasztpárttal való megegyezéséről — Feléled a néppárt Goldis-csoportja — A munkásság egy párttal sem halad együtt

Averescu pártja tüntetően nem állit jelölteket a választásokon

Temesvar, június 12.

A belpolitikai helyzetben még nincs semmi változás. A pártvezérek még mindig tárgyalásokat folytatnak egymással, amelyek azonban mindeztideig eredményre nem vezettek. Tegnap délelőtt elterjedt annak a híre, hogy Bratianu Jonel és Maniu Gyula megegyeztek a közös választási eljárásra vonatkozólag és miután így a többség biztosítottak látszott, Stirbey Barbu beadta lemondását és a király már Bratianu Jonelt bizta meg a kormányalakítással. Ezek a hírek arról is tudni vélték, hogy Maniu Gyula lett a belügyminiszter, míg a külügyi tárcát Vaida-Voevod Sándor kapta. A hír valószínűtlennek tetszett és ezért Bukarestbe fordultunk felvilágosításért, ahol

a legnagyobb határozottsággal megegyeztek. A fővárosban Stirbey lemondásáról és Bratianu megbízatásáról mitsem tudtak. Nem is tudhattak, mert az egész csak fantázia szüleménye volt,

amely teret kapott egyes jólinformált lapokban. A liberálisok és nemzeti parasztpárt között még semmiféle megegyezés nincs és nem is lehet mindaddig, míg szerdán össze nem ül a nemzeti parasztpárt végrehajtó bizottsága. Egyelőre úgy a liberálisok, mint a nemzeti minden előkészületet megtesznek, hogy külön listákkal induljanak a választási küzdelemben. Úgy a fővárosban, mint Aradon. Nagyváradon és még több vidéki városban elkészítették a jelölő listákat, amelyeken természetesen paktumkötés esetére változások eshetnek.

Hivatalos cáfolat

A Romania című bukaresti lap kommünikét közöl, amely szerint Bratianu és Maniu találkozására a két politikai személyiség normális viszonyának újból való felvételét jelenti, de nem jogosít fel semmiféle más konklúzió levonására. A két pártvezér egy pillanatig sem tárgyalt választási egyezményről. Maniu Gyula vasárnap Erdélybe utazik és esütörtökön tér vissza a fővárosba. Ugynezen a napon érkezik haza Bratianu is.

Magyar-német megegyezés

A belpolitika egyetlen kimagasló eseménye, hogy Bethlen György gróf, az Országos Magyar Párt elnöke és Roth Ottó Hans, a német párt vezére, megállapodtak abban,

hogy magyar-német választási blokkot létesítenek. A megállapodást írásba is foglalták.

Külön-külön most már sem a magyarság, sem pedig a németiség nem köthet semmiféle választási paktumot egyetlen román párttal sem,

hanem legfeljebb együttesen. A magyarok és németek közös választási jelvényvel fognak szavazni, amit ma nyilvánosságra hoznak.

Roth Ottó Hans, a szászok politikai vezére, tegnap a következő kijelentéseket tette a hozzáfördülő újságíróknak:

— Csütörtökön beható tanácskozást folytattunk a román pártok vezetőivel, többek között Lupuval, Gogával, Lepadatuval, Madgearuval és Stelian Popescuval. A tárgyalások informatív jellegűek voltak és ezek alapján

a kisebbségi pártokban az a vélemény alakult ki, hogy együttesen várakozó álláspont-ra kell helyezkednünk.

Megállapítottuk, hogy bizonyos események várhatók, amelyek kialakulásától kell függővé tenni további elhatározásunkat. Az együttes várakozó álláspontot akartuk leszögezni azzal is, hogy a magyar és német párt közös választási jelvényt jelentett be a legfőbb választási bizottság elnökénél.

Egységbontási kísérlet

Aradon a választásokkal kapcsolatosan mozgalom indult meg, amelynek célja voltaképpen nem más, mint a magyarság egységének megbontása. Még homályban rejtőző egyének azon fáradoznak, hogy megalakítsák a Kereskedők Választási Blokkját és az érdekelteket az aradi liberális pártklubba értekezletre hívják össze. Érdekes, hogy az aradi kereskedelmi szervezet vezetősége nem tudja, hogy ennek a különös mozgalomnak kik a kezdeményezői.

Feléled a Goldis-párt

A néppárt temes-torontálmegyei Goldis frakciója tegnap értekezletet tartott. Az értekezleten megjelentek Gropsian Mihály dr., Dobosan János dr. főpolgármester, Bogdan Antal dr. volt prefektus, András György volt képviselő, valamint a frakciónak számos tagja. Az értekezlet megállapította, hogy

bár hivatalosan beléptek a néppártba, de azért különállásukat nem adják fel és a néppárt kebelén belül a Goldis-frakció továbbra is vezetőszerepet vindikál magának.

Az értekezlet megállapította, hogy törhetetlenül ragaszkodik Goldis volt miniszter személyéhez, mint a régi román nemzeti párt eszmék istápolója. Szóbakerültek a közelgő választások és a jelölések kérdése, de ebben a kérdésben még végérvényesen nem döntöttek.

A munkások közös listája

A munkásság két frakciója a szocialista és a szocialdemokrata értekezletük a tavaly megtartott választásokon külön-külön választási listával indultak a küzdelemben, a minnek az eredménye az volt, hogy a szavazatok szétforgácsolódtak és egyik párt sem juttatott képviselőt a parlamentbe. Ezek a tapasztalatok készítették a munkásságot arra, hogy a két frakció közös lista eszméjével foglalkozzák. A két párt központi végrehajtó bizottsága hétfőn Bukarestben értekezletet tart, amelyen a bányász kiküldöttek előterjesztik az együttműködésre vonatkozó indítványukat.

Amennyiben a központ magáévá teszi a bányász szocialista és szocialdemokrata kiküldöttek indítványát, úgy a kisebbségi blokkal nem mennek együtt, hanem önálló listákat állítanak fel.

Temesvárot és Aradon szocialista lenne a listavezető, míg Szörényben, Hunyadban és Krassóban a szocialdemokraták kapnák az első helyet és a második helyre kerülne a szocialisták. Az eddigi előjel szerint valószínűnek látszik, hogy a központok a hétfői tanácskozásukon magukévá teszik az együttműködésre vonatkozó indítványt.

Averescuék nem választanak?

A néppárt igazgatótanácsa tegnap Averescu tábornok elnökletével ülést tartott a választásokon való részvétel kérdésével foglalkozott. Egyesek annak az óhajnak adtak kifejezést, hogy a párt demonstratív módon tartsa magát távol a választásoktól. Határozatot nem hoztak, hanem kedden fog a pártvezetőség dönteni.

Lemondott a besszarábiai kormányzó

Rascanu tábornok tegnap a miniszterelnöknek bejelentette lemondását a bukovinai és besszarábiai főkormánybiztosi állásról. A miniszterelnök kérte Rascanut, hogy a kormánybiztosság irodáját június 20-ig likvidálja. Metékes helyen megcáfolják azt a hírt, hogy Rascanu belépett a liberális pártba.

Hatvan év előtt maturált temesvári diákok

közül már csak ketten vannak életben, Reiner Géza dr. temesvári ügyvéd és Földes Béla dr. budapesti egyetemi tanár, volt miniszter, aki lugosi származású és mindketten a temesvári katolikus gimnáziumban érettségiztek

Temesvár, június 12.

Hatvanat kell számolnunk, amíg 1927-ről visszajutunk az idő könyvében 1867-re. Hatvan esztendő emberéletnek is szép kor, mennyivel szebb azonban, ha valaki elmondhatja magáról:

— Hatvan esztendő előtt érettségiztem!

Harmincegyen voltak csupa reményteljes ifjak, akik hatvan év előtt, 1867-ben a temesvári katolikus gimnáziumban elvégezték a nyolcadik osztályt és nekivágtak az érettségi vizsgának.

A harmincegy iskolatárs közül ma már csak kettő van életben: Reiner Géza dr. temesvári ügyvéd és Földes Béla dr. budapesti egyetemi tanár, volt miniszter.

Reiner Géza dr. a multon elmélázva sok érdekes apróságot beszélt munkatársunknak.

— A temesvári katolikus főgimnáziumban — mondotta többek között — hatvan esztendő előtt csak a magyar nyelvtant, a szépirodalmat, az irodalomtörténetet és a történelmet kellett kötelezőleg magyarul is tanulni s magyarul felmondani. A többi tárgy magyarázata ugyan szintén magyarul folyt, azonban a növendékeknek szabadságukban állott, hogy akár magyarul, akár pedig németül mondják fel a leckét. Csak igen kevesen voltak, akik németül kívántak felelni. Az intézet igazgatója Hartl piarista volt. A legtöbb tanár világi pap volt. A nyolcadik osztály tanárai ezek voltak: Kristófesák székes-egyházi hitszónok, aki a hittant tanította, Korbonnics a klasszikus nyelvek, a latin és görög tanára, Keltónik, az algebra és mértan tanára, Zányi, a bölcseztan, magyar nyelv, szépirodalom és irodalomtörténet tanára, Vuchetich István dr., későbbi zágrábi nagyprépost, majd érsekhelyettes, a német nyelv és fizika tanára, végül Hemmen, a későbbi temesvári nagyhirű kanonok, a történelem tanára. Tanáraink közül ma már egy sincsen életben.

A gimnázium nyolcadik osztálya a Szentgyörgy-téri régi szemináriumban volt elhelyezve a hatodik és hetedik osztállyal együtt.

Arra kérem Reiner drt., hogy beszéljen valamit az iskolatársakról. Először az élőkéről. Saját magáról felesleges beszélnie. Mindenki ismeri. Évtizedek óta temesvári ügyvéd és huszonnyolc éven keresztül a csanád-egyházmegyei káptalan jogtanácsosa volt. Nagy szerepet vitt mindig a közéletben és tekintélyre, népszerűsége tett szert. Sok jelentős társadalmi akciónak kezdeményezője volt. Mint hetedik gimnázista 1866-ban Ince József nevű osztálytársával, aki azonban a nyolcadikba más városba ment, megalapította az önképzőkört,

amely azóta is virágzik. Érdekes, hogy

a tanári kar, különösen az igazgató, a politikai helyzetre való tekintettel, nem valami szívesen nézte az önképzőkör megalakulását,

de az ifjúság akaratába mégis beletrördtek. Magáról nem szívesen beszél Reiner Géza, de annál nagyobb szeretettel szól a többiekéről.

— Földes Béla — mondotta — lugosi fiu volt, ott született, de már kora gyermekiségében Temesvárra jött lakni a szülőivel. Igen szorgalmas, ambiciózus tanuló volt. Egy alkalommal azt kérdeztem tőle, hogy milyen életcélt tűzött maga elé. Azt válaszolta, hogy egyetemi tanár lesz. Akkor mosolyogtam ezen a nagyratörésen, évtizedek multán azonban láttam, hogy Földes Béla ernyedetlen munká-

val mégis csak egyetemi tanár lett. Sőt még ennél is magasabbra vitte, mert miniszter is lett belőle. A mult hónapban levelet írtam neki, meghívtam a hatvan éves találkozóra és akkor eszébe jutottam neki egykori ifjúkori beszélgetésünket leendő egyetemi tanárságáról. Földes Béla június 1-én kelt levelében válaszolt, meleg soraiból az ifjúkori emlékek felelevenítésén való öröme csillog ki. Sajnálattal írja azonban, hogy

a kettős hatvanadik találkozóra nem jöhet el, de reméli, hogy életének hátralevő idejében lesz alkalma még egyszer Temesvárra jönni és itt eltemetett apja sírját meglátogatni.

Írása, mely felsorolja, hogy életében sokat dolgozott és rengeteget fáradt, ma is olyan, mint valami huszonöt éves ifjúé.

Akik már odaát vannak . . .

Reiner Géza dr. azután sorra emlékezik meg többi iskolatársairól, akik már mind odaát vannak együtt a világban egykori tanáraiikkal együtt. Bach Ferenc mint vidéki járásbíró halt meg. Balakovics Mihály az érettségi után jogásznak iratkozott be és néhány hónapra rá meghalt. Berwanger Henrik klerikus lett, de a második év elvégzése után kilépett a szemináriumból, megházasodott és órási lett Zombolyán. Dömötör József mint ügyvéd működött. Fendler József algebratanár lett és ismert volt a szakmájában. Nagyszabásu tanulmányt írt a két hírneves magyar matematikusról, a két Bolyairól és

kikutatta az ifjabb Bolyai temesvári tartózkodásának minden ismeretlen részletét és itt végzett tudományos munkásságát.

Sajnos, alig huszonnyolc éves volt, amikor meghalt. Tíz évvel később, mikor az egyik új akadémikus székfoglalóját tartotta a Magyar Tudományos Akadémiában, Bolyai Farkasról mondott beszédet és méltatva emlékezett meg Fendler József kutatásairól. Greiner Ferenc mint ügyvéd halt meg Fehértemplomban. Gruber Sándor orvos volt Tátra-Lomnicon. Hegedüs Kálmán jogász korában a király személye körüli miniszteriumba került hivatalnoknak és ott fiatalon elhalt. Hemmen Mátyás, a nagynevű kanonok öcse, ügyvéd volt. Huszonöt évvel az érettségi után távozott az élők sorából. Hetrich Jakab mint nyugalmazott plébános halt meg. Hoffmann János esperesplébános volt Óbédán. A papi pályán működött Jaeger Mihály is. Kasics Péter neve országosan ismert volt.

Örökösen hadilábon állott Fehérvári Géza báró honvédelmi miniszterrel. Naponta írt ujságíkákat ellene. Fehérvári miatt mint miniszteri tanácsosnak korán kellett nyugalomba mennie.

Azért mégsem hagyta magát. Budán volt városatyja és a városházán harcolt Fehérvári ellen. Kedacie István a ma is élő Kedacie Viktor temesvári ügyvédnek testvérbátyja volt és kuriai bírói ranggal mint zágrábi táblai tanácselnök vonult nyugdíjba. Keller István ügyvéd, Kohn Mór felvidéki orvos volt. Kokron Vilmos Nagyszentmiklóson ügyvédkedett. Malonyai Sándor, akinek

öcse ma is él Temesvárott, közjegyző volt. Németh Imre, Németh József néhai felszentelt püspök fivére, joghallgató korában halt meg. Niedermayer Antal a Temesvári Első Takarékpénztárnak volt hivatalnok, Petrusch József ügyvéd pedig ugyanennek az intézetnek az igazgatója. Pauschitz László elvégezte a jogot, aztán Módosra költözött, ahol teljesen visszavonultan élt, könyveket gyűjtött és tudományos dolgokkal foglalkozott. Rác Ferenc Oroszlámon volt esperesplébános. Ribariu György román fiu volt, igen szerették iskolatársai, mert jó kolléga és szeretetreméltó pajtás volt. Ügyvédi pályán működött. Schönnenfeld László Facseten volt szolgabíró. Szeller Sándor Budapestben élt mint pénzügyminiszteriumi főtitkár. Steiner Károly jogi pályán működött. Steinbach Iván egy budapesti nagy vállalatnak volt az igazgatója. Szabó Ignác tanár volt Budapestben. Szöllösy István közjegyző volt Gödöllőn. Tirjung Péter ügyvéd lett és Gyertyámon telepedett le.

Kisfaludy Zsigmond és Kisfaludy Kálmán ügyvédek hűgát vette el feleségül és új családja iránti ragaszkodásból maga is fölvette a Kisfaludy nevet.

Weiland Jakab a papi pályára készült, de alig volt pár hónapja lakója a szemináriumnak, amikor meghalt.

Véget ér a seregszemle. Reiner Géza dr. elhallgat. De csak egy percre, mert aztán újból belefog a beszédbe. Csudálatosan élénk memóriával apróságokat kezd beszélni iskolatársairól, vidám diáktörténeteket s szavain elömlik a vidám derű. S befejezésül elmondja még:

— Az érettségi vizsga után huszonöt évvel találkozóra jöttünk össze. Csoportos felvételt is készítettünk akkor a fényképésznél. Itt függ ez a kép az íróasztalom fölött. Tizenhatan voltunk együtt. Akkor megállapodtunk abban, hogy 1917-ben ötven éves találkozó tartunk. Azonban közbejött a háború és az ötven esztendő találkozóba nem lehetett semmi. Most a hatvanadik évfordulón már csak ketten élünk az iskolatársak közül. Vajjon megériük-e a hetvenedik évfordulót?

Kubán Endre.

Vasárnapi csevegés a nyaralás aktuális témájáról

Ma már mindenki tudja, hogy nem luxus a nyaralás, hanem az egészségünk számára szükséges felüdülés. Éppen ezért gondoskodjunk arról, hogy valóban üdülés legyen nyaralásunkból s ezért nem árt, ha már most, jóelőre foglalkozunk ezzel a nem kis problémával.

Az igazán nyugalmas és jó nyaralás első, második és harmadik alapfeltétele a pénz. Nemesak az, hogy meglegyen a pénzünk, hanem hogyha már rászántuk a nyaralásra, ne sajnáljuk meg utólag. Ez is hozzátartozik a lelki nyugalomnak ahhoz a biztosításához, amely valójában az üdülést jelenti. Fontos, hogy ne költsünk többet, mint amennyit józan belátással a nyaralásra előirányoztunk. Ez is hozzátartozik a mindennél fontosabb lelkinyugalom egyensúlyban tartásához.

Elsősorban persze azoknak a családoknak van szükségük a nyaralásra, ahol gyermekek vannak. Nem mindegy, hogy milyen vidéken nyaralnak a gyermekek. Legjobb e tekintetben a háziorvoshoz fordulni.

Az orvos megkérdezése után következik a nyári lakás kiválasztása. A nyaraló kibérlésénél alaposan szemügyre kell venni, hogy nem nedves-e és van-e jó, egészséges ivóvíz a közelben.

Az utazás előkészülete a családnyaralásának. Pedig ezt is el lehet intézni szépen, nyugodtan, csak idejében kell hozzáfogni. A lakást nem kell feltétlenül egészen felforgatni. Csak éppen a szőnyeget, terítőket, téli ruhákat poroltassuk ki gondosan és tegyük papirus közé, hűvös, száraz helyre. A többi szobában szépen, tisztán, helyükön maradhatnak a bútorok.

A csomagolás a következő teherpróba. Ne vigyünk tulsokát, csak a legszükségesebbet és a nyaralóhely éghajlatának megfelelő ruhadarabokat. Ha havasok közé megyünk, ajánlatos a félikabátot is becsomagolni.

A nyaralás fő jelentősége nem abban van, hogy a helyi szórakozásokat 100 százalékgig kiélvezzük, hanem a nyaralás döntő hatása a levegőváltásban rejlik, az új környezetben és abban, hogy megszokott, fáradságos munkákat elhagyva, gondtalanul pihenünk. Amilyen áldásos a nyaralás, éppen úgy lehet kártékony is. A nyaralásnak is vannak áldozatai. Nem azokra a szerencsétlenekre gondolunk, akik fürdés vagy esőnakázás közben a vízbe fulnak, vagy hegyi turájuk alatt a szakadékokba zuhannak. A nyaralásnak másféle áldozatai is vannak. Azok, akik sohasem tudják, hogy mikor elég. Esik az eső, hűvösre fordul az idő, augusztus közepe. Nem törődnek vele. Menjünk csak, fürödjünk meg! Azután kifelecsúznak a még alig megszikkadt, nedves homokra. A nap elbujt a felhők mögé, de ők azért rendületlenül felecsúznak. Hány tüdőgyulladás, szívbaj, izületi csúsz, reuma származik az ilyen könnyelműségből. Viszont a túlhajtott napozás sem egészséges, s mindenképp előtti a szemnek árthat meg. A végleteleg hajított turázások a tüdőt és a szívet rontják. Nem is beszélünk azokról a nyaralókról, akik egyszerűen máshova teszik át kávéházi székhelyüket s a legidillibb környezetben ugyan, de füstös kávéházban, verik egésznap a blattot. Vagy pedig éjszakáznak, tivornyáznak, sőt esetleg arra használják a nyaralást, hogy családjuk szeme elől elkerülve, szabadon rugjanak ki a hámból, és sokkal zajosabb életet folytassanak, mint odahaza.

Mary.

Ha szép akar lenni,

használjon KULKA-féle liliom-tejkrémet, liliom-tejszappant, liliompudert, 3 színben. Kapható kizárólag KULKA Emil városi gyógyszerárán, a „Fekete Sas-hoz“, I., Szentgyörgy-tér.

Uri szabóóság
valódi angol szövetek raktára

Kirity József
Belváros, Szentgyörgy-tér 4,
I. emelet.

A férfiak forradalomra készülnek a nők ellen

A mozgalom Amerikában keletkezett, mert sehol a világon nem semmisítették meg a nők a férfiak uralmát olyan alaposan, mint az Ujvilágban

A nő férfiasodása nem tetszik a született férfiaknak

Newyork, június hó.

Bizonyára már Európába is elhatalmasodott annak a híre, hogy Amerikában, valószínűtlenségek hazájában, megalkult a „liga a férfiak védelmére”, mely alapszabályai szerint arra törekszik, hogy „a férfiakat felszabotja mai rabszolga-állapotukból”. A apuchósok tehát forradalomra törnek, urak akarnak megint lenni a világban. Hogy ez az utóbbi állapot ilyen is volt, azt nem igen tudhatjuk már saját tapasztalatukból, de pák és nagyapák idejéből még tartja magát az a monda, hogy az asszonyok alamikor meg is tartották azt az esüt, amit érechomlokkal ma is megfogadnak az oltár előtt: engedelmessédni fogunk a férjnek.

Hogy a férfiak forradalma éppen itt abban ki, mielőtt talán hullámvonalakban a többi földrészekben is megadul, az érthető, mert

sehol a világon nem semmisítették meg a nők a férfiak uralmát olyan alaposan,

mint éppen itt. Ez azért van így, mert zen a földrészen, amelyet kemény üzdelemmel évszázadok alatt lépésről-lépésre kellett a természeti erőktől, a vademberektől és az őserődöktől lhódítani, csak a férfiak dolgoztak, z asszony tehát ritka jószág és éppen ezért értékes birtok volt. Pár évtizeddel ezelőtt még minden Európából dekerülő leány biztosan számíthatott yors és jó férjhezmenésre és ha sokal kevesebb leány kereste fel az ujvilágot, mint ahogy az ember gondolá, ezt a hosszu tengeri uttól való élelem és az a régi regula tette, hogy maradjon mindenki a hazájában és gyekezzék ott boldogulni. Most már elmúlt a félelem és érvényét veszítette a regula is. A nőnek tehát ritkasági értéke már elejétől fogva kiváltságos helyzetet teremtett.

Az ósvadonban vívott nyers küzdelem és a tébolyító üzleti élet, amelyek a legférfiasabb erőket kívánták meg, az amerikai férfi szemében a nőt a lét szebb, gyengédebb, finomodott formái után való elfojthatatlan vágyakozás eszményképévé emelték.

A nő gyengesége így erejükké vált, míg aztán előállott az a helyzet, hogy a nő ezt az imádatot magától értedőnek tekintette, amelyből lassanként az ő mindenható társadalmi helyzetük fejlődött ki. A férfi mint az ernyedetlenül dolgozó munkás és kereső, a nő mint a férfi munkájának igényteljes elkenyveztetett élvezője, a férfi mint a kötelességek viselője, a nő a jogok tulajdonosa — így áll sok esetben a nő és férfi egymáshoz való viszonya Amerikában, amely im most a férfiakat a rabszolgasor elleni küzdelemre kezdi ösztökélni. Ezzel természetesen nem mondhatni azt, hogy Amerikában is nincs fölös számban asszony, aki férje egyenjogu és kötelességű társának ne tartaná magát, nem pedig fényüzésre termett lénynek, aki csak kihasználja a férjét.

Nincs azonban kilátás rá és talán szükség se, hogy Európában is forradalomra gondoljanak a férfiak, bár minden ideérkező hír arra vall, hogy a férfiak uralma odaát is erősen megrendült. Bizonyára más okokból ott is nagyon felszökött a nő pozíciója. Nem azért, mert kevés van belőle mint Amerikában, hanem mert sokan vannak.

Mint hogy csak egy részük evezhetett be a házasság révébe, egyre többnek kellett önálló hivatásokra berendezkednie. A tisztán férfiak által betölthető hivatások száma egyre fogy és

ma már majdnem kizáróan olyanokra redukálódott, amikhez a férfi nagyobb testi ereje szükséges. Ma már, ugylátszik, odaát is meg lehet állapítani a két nem majdnem teljes egyenjoguságát. A nők előrehaladásában a világháboru, amely oly sok férfit pusztított el, volt a legutolsó győzelmi etapp. Haladottabb szellemű férfiak egyébként rokonszenven nézik előtörésüket, mások meg beletörődnek.

Nincs tehát a férfiak forradalmára odaát kilátás. Bizonyos jelek azonban arra vallanak, hogy valaminek odaát is történnie kell.

A két nem egyenlővé vált helyzete olyan jelenségre vezetett, amit „a nő férfiasodásának” neveznek.

Ennek persze csak a külsőségeit venni észre: a bubifrizurát, a ruha és a viselkedés fesztelenségét, a dohányzást stb. Már most egyáltalán nem való előírni, hogy egy nő a haját ne hordja röviden vagy hosszán, ahogy neki tetszik, vagy ahogy szépérzékének megfelel, hogy ne viselhesen hosszú helyett kényelmesebb, rövid alját, hogy ne dohányozzon, amikor Keleten a cigarettázó, vagy pláne pipázó nő fel se tűnik. A férfi azonban ezekből a jelekből arra a szellemre is következtet, amely előhívta őket és ez — mi türes-tagadás — soknak nem tetszik.

Nemzetőrök toborzása Temesvárott

Hazafiak, akik sajnálják a kétfejű sast

Temesvár, június 12.

A negyvennyolcas magyar szabadságmozgalom eseményei nem váltották ki mindenütt ugyanazt a hatást: egyetlenség és bizalmatlanság keletkezett sok helyen, az egyes nemzetségek egymás ellen fordultak és a csakhamar bekövetkezett harcok már előrevetették véres árnyukat. Megkezdődött a toborzás is a magyar nemzetőrségbe. Ezekről a mozgalmas napokról számol be Küttel Károly egykoru naplójának ez a része, melyet mai számunkban folytatásképpen közlünk.

Május 29.

A toborzás az utcákon folytatattik.

Május 30.

A katonai zenekar és helybeli nemzetőrség elkísérte a mozgó nemzetőrségbeli ujoncokat. Ők Szegedre indultak, magam is sorba álltam — puskát fogván — pajtásaimhoz.

Június 8.

Reám kerülvén a sor Temesvár város tisztujtítása közepette, magam Koronghy János és Galgon Miska barátom mellett 32 szavazattal 142, illetőleg 52 ellenében megválasztattam tanátsnoknak. Adja az Isten, hogy köszönet és áldás legyen soromnak ez új irányu útjában. Haza kísért egy sereg választó zenezóval és meglegedésemre szolgált, hogy

Hogy ez így van, a statisztika is bizonyítja: a férfiak később nősülnek meg, kevesebben és egyre rövidebb időre házasodnak. A legényemberek szinte passzív rezisztenciában vannak, a válások meg szaporodnak. Már a nők körében is megállapították ezt, azt panaszolva, hogy

egyébként házasságra kész fiatal emberek fennakadnak a bubifrizurán, az ajkfestésen, a cigarettán és a modern nő egyéb magától értődő ismérvein.

Ez persze csak előítélet, de kétségkívül jellemző a két nem közti viszonyra, mint a mostani kínai forradalom amaz epizódja, ahol a parasztság azért nem csatlakozik, mert a nők a forradalom óta nem dolgoznak, hanem gyűlésekre mennek, cigarettáznak, isznak és reprezentálnak.

Mi itt Amrikában tehát azt látjuk, hogy a föld egész területén mozogni kezd valamelyes szembehelyezkedés a modern nővel szemben. Az egyik férfi forradalomra gondol, a másik nem akar nősülni, a harmadik szidja azt a forradalmat, amelyben a nő is részt akar venni. Itt is, ott is kilátástalan azonban a forradalom: nem lehet bizni se az erejében, se a kitartásában, mert a gyöngébb nem az, amely örökké diadalmas marad. P. H.

őszinte ragaszkodás jeleit az üdvözlőkben észrevennem lehetett.

Június 12.

Pünkösöd hétfőjén nagy dísz vala mi velünk, városi újon választott tisztviselőkkel. A városház előtti nagy sátor alatt esküvénk. Bersuder a tisztujtási elnök buzdító derék szavakat mondta. S eljöttek a katonai főnökök is, a nemzeti őrsereggé átváltott polgári vadászok pedig sorban kiállottak.

Június 14.

Estefelé ismét meglátogattam a nemzeti őrség őstanyáját a Takarékpénztár épületjében, mert tudnivaló, hogy pár nap óta némely órállomások nekik átadvák.

Június 19.

Este hat óraker többet magammal álltam őrt a postahivatalnál. Ez órállás nagyon lankasztó a nagy forróság miatt, — a sok köszönés katonai főböknek időtöltésül szolgál, különben bizony kár annyi öröket kiállítani főleg nappal füt fát őrzendő, mint ha csupa rablósoportok között élénk.

Június 28.

Nemzetőrök felesketése. A Szabadság-ter piacán négyszegzet képeztek. Ez alkalommal philiszterség, dacoság és másféle vonás jelei mutatkoztak. Az eddigi polgári egyenruhások

külön rukkoltak ki és elkülönözve álltak. Ezen uriemberek a kétfejű sast, az eddigi parádékat, német szellemőket és szokásaikat fájlják, nagyobb arisztokraták mint akárki más. Nagyszerű gorombáskodás is keletkezett e miatt a thema miatt. Kulterer, Winkler, Bertzik és más nemzetőrök és a külön lépdelt Beyer és Popovits Mark között.

Július 9.

Bejönnek Versetz tájékaról többen önkényeseink közül. Hírlik, hogy Vajkovetz falu községe a felkeltek közé az alibunári táborba ment. Mocsonyi földesur lakása tatárosan van pusztitva, a helység jegyzője elhurcoltatva, fülei levágva és rabokat folyton befogdosnak.

A tulvilágról

visszatért egy fiatal leány

Páris, június 9.

Az életrekeltés olyan problémája az orvosi tudománynak, amellyel ma mind sűrűbben foglalkoznak. Innen is, onnan is hallunk szenzációs esetekről, amelyek sorába tartozik az a mesterséges életrekeltés, amelyet három párisi orvos végzett, s amelynek révén állítólag sikerült egy fiatal leány, holttestét mesterséges módon életre kelteni s mintegy három óra hosszat életben tartani. A három orvos a holttestet igen komplikált eljárás után langyos vízben lemosta és rendkívül erős vilamos áramnak és mágneserő behatásának tette ki. A leány erre feltámadt halottaiból, visszanyerte eszméletét és elmondta tulvilági tapasztalatait. Ime a leány előadása:

— Mély álomba merültem a kórházi ágyon és megszünt minden fájdalmam. Egy bizonyos ideig, nem tudom pontosan megmondani, hogy meddig, abszolút öntudatlanságban, tökéletesen elernyedve feküdtem, teljesen megsemmisülve. Később azonban valami bizonytalan rosszullét fogott el és nagyon fáztam. Ugy éreztem, mintha minden életerőm a szívem felé húzódnék, míg eszméletem, agyam rejtett zugában, vont a magát. Csakhamar azonban ez a csekély eszméletem is elhagyta testemet, de azzal továbbra is benső és esodálatos érintkezésben maradt.

Egyszerre egy gyöngye ütés elszakította azt a köteleket is, amely engem még porhüvelyemhez kötött. Most már mintha csak lelki szemeimmel láttam volna. Holttestemet a szörnyetegek egész csapata lepte el, és a merev, vértelen hullát cafatokká tépte szét.

A feltámasztott lány három órán át maradt életben, hogy aztán örök álomra hunyja szemeit. Encausse orvos, aki spiritisztikai körökben Pampus név alatt ismeretes, egy párisi ujságíró előtt kijelentette, hogy a leány feltámasztásáról szóló hírek valódiságáról meg van győződve. Nézetét a következőképpen okolja meg:

— Az eset, mondja — Encausse — bizonyára szokatlanul hangzik, de egyáltalára szokatlanul hangzik, de egyáltalában nem ellenkezik a tudomány tanításával. Nézzük csak például a vízbefult embert. Még nem is olyan régen, az olyan embert, akit hosszabb fuldoklás után a vízből kihúzták, menthetetlenül halottnak tekintették. Ma azonban a mesterséges légzés révén életre kelthetjük.

Az orvos példája helytálló, azonban a szóbanforgó feltámasztási eset, akkor, ha a leány csakugyan meghalt, s nem volt tetszhalott, mégis egészen más, annyi azonban bizonyos, hogy igen komoly helyeken is foglalkoznak tudományosan az életrekeltés gondolatával. Ezidőszereint minden ilyen esetben azonban csak odáig jutottak a „feltámasztók”, hogy a halottaiból életrekelt egyén, csupán rövid ideig folytatta második életét.

Költözők figyelmébe!

SCHÖFFER MIHÁLY SZÁLLÍTÓCÉG
Belváros, Jenőherceg-u. 18.

mindennemű költöztetést olcsón, szakszerűen és szavatosság mellett elvállal.

Telefon: 371.

Telefon: 371.

Tömegfuvarozás, beraktározás.

Autófuvarozás Arad, Oradea, Lugosra és vissza.

Hírek

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Piaja Sf. Gheorghe (Szentgyörgy-tér) 4.

Telefonszámok:

Szerkesztőség: 2—52

Kiadóhivatal: 2—52

Nyomda: 10

Felelős szerkesztő lakása: 2—42

Előfizetési árak:

Egy hónapra 60 lei, három hónapra 160 lei, félévre 300 lei, egy évre 600 lei. Egyes szám ára 3 lei, az okiráltságban 4 lei, Magyarországon 2000 kor., Jugoszláviában 1 dinár, Csehszlovákiában fél ck., Ausztriában 20 garas.

Felelős szerkesztő:

Vuchetich Endre dr.

Jövedelmező sógorság mely nem is sógorság

Budapest, június 11.

A Berlinben tartózkodó Chamberlain amerikai repülő elmondta volt, hogy van egy sógora, aki Magyar és Budapesten élt. Ezt a kijelentést, melyet a budapesti lapok is közöltek, egy szemfüles fiatalember szélhámosságra használta fel. Délután megjelent az egyik dunaparti kávéház terraszán és ott egy másik fiatalemberrel, aki nyilván cinkostársa volt, hangosan, hogy mindenki hallja, beszélgetni kezdett a sógoráról, Chamberlainról. Azt mondta, hogy a sógora május 10-én Budapestre érkezik és várni fogja a repülőtéren. Erre egész sereg embér megrohanta és arra kérte, hogy szerezzen nekik helyet a repülőtéren. A fiatalember készségesen vállalkozott erre, de kijelentette, hogy a repülőterre szóló jegyek pénzbe kerülnek majd és kérte, hogy a jegyek biztosítása fejében adják át neki azok árát. A fiatalember, aki Fehér néven mutatkozott be, tíz-tizenöt-husz pengőket vett át a jegyek fejében és az összegről nyugtákat is adott. A pénzkasszáls már javában folyt, amikor a kávéházban detektívek jelentek meg, akik Fehért és társát mint Grünbaum és Székely ismert szélhámósokat leleplezték. A kávéházban nagy meglepetés támadt és a két szélhámósok ezalatt a hátsó kijáraton sikerült megszökni.

A DÉLI HIRLAP legközelebbi száma kedden reggel korán a rendes időben jelenik meg.

— **Prefektus és szubprefektus nélkül.** Baciú János dr. Temes megye delegált szubprefektusa, aki néhány hónapig látta el az alispáni hivatal vezetését, pénteken este elhagyta Temesvárt és nem is tér többet vissza. Baciút a tordamegyei Teaca járás főszolgabírájának nevezték ki. Tekintettel arra, hogy Balanescu ezredes, Temes megye újonnan kinevezett prefektusa, még nem foglalta el hivatalát, a megyei prefektúra és szubprefektúra ügyeit időlegesen Pentia József megyei főjegyző látja el. A felügyelminisztériumból a választási előkészületekre vonatkozólag érkezett utasításokat a főjegyző hajtja végre.

— **Titulescu Briandnál.** Párisból jelentik: Briand ma kihallgatáson fogadta Titulescu román követet.

— **Szerkesztőség drótsövényekkel.** Párisból jelentik: Megirtuk, hogy Daudet, a francia royalisták egyik vezére és az Action Française szerkesztője kijelentette, hogy nem vonul be az ügyészség fogházába, hogy ott leülje azt az öt hónapot, melyre elítélték. Daudet szerkesztőségét homokzsákokkal, drótsövényekkel, láncokkal és biztonsági zárrakkal erősítette meg. Kijelentette, hogy el van rá szánva, hogy akár egész életét a szerkesztőségben tölti. Lehetségesnek tartják, hogy a kormány botrányok elkerülése végett Daudet büntetését amnesztia útján elengedi.

* **A FARMODONT fogkrém és szájvíz használata megakadályozza a fogak romlását, üdíti a szájat és fehéríti a fogakat.**

Együtt mennek a kisebbségekkel

a liberálisok, de csak helyi paktumot hajlandók kötni

Bukarest, június 12.

Lepadatu kultuszminiszter tegnap délelőtt folyamán fogadta a sajtó képviselőit és ez alkalommal a következő beszélgetés folyt le:

A liberális párt külön listával veszi-e fel a választási harcot, vagy pedig kolaborál a nemzeti parasztpárttal?

A liberális párt elhatározása az, hogy külön listával megyünk a választási harcba.

Mivel azonban a politikában sok minden lehetséges, az sincs kizárva, hogy végre is a nemzeti parasztpárt és általunk közösen felállított listákhoz fogunk eljutni.

— Mik volnának ennek az együttműködésnek a feltételei?

— Erről semmit nem mondhatok, de úgy vélem, hogy az általános megállapodáson kívül számot kellene vetni ebben a kérdésben azok-

nak a pártoknak a helyi választási helyzetével is, melyek a közös listákat beadják.

— Mi a liberális párt álláspontja a kisebbségekkel való együttműködés kérdésében?

— A liberális párt hajlandó arra, hogy a kisebbségi állampolgárokkal bárhol helyi választási megegyezést kössön, de semmi körülmények között sem fog politikai paktumra sor kerülni,

amelyet a kisebbségekkel, mint pártokkal kötnék, ahogyan azt a legutóbbi választás alkalmával a néppárt tette. Ilyen helyi választási egyezményeket pedig nemcsak a hivatalos nemzeti kisebbségi pártokkal vagyunk hajlandók megkötni, hanem ezektől a pártoktól független nézeteket valló kisebbségi csoportokkal is.

Megfojtotta és elásta gyermekét

egy fiatal nő, aki ebbe a bűnébe beleőrült

Temesvár, június 12.

Csapzott hajú, dult arcú, körülbelül huszonnyolc esztendő nő jelent meg a rendőrségen. Beállított az egyik szobába és azonnal beszélni kezdett.

— Kérem, tartóztassanak le!

A tisztviselő értelmetlenül nézett rá, majd megkérdezte, hogy miért kívánja letartóztatását.

— Schander Anna vagyok és megöltem a gyermekemet.

Szünetet tartott, majd folytatta:

— Két hónap előtt történt a dolog. Nekem viszonyom volt egy vilamos kalauzzal és gyermekem született.

Minthogy a kalauz elhagyott, nekem pedig nem volt keresetem, elhatároztam, hogy a csecsemőt megölöm. Éjszaka kimentem a Vadászerdőbe, ott a gyereket megfojtottam és elástam.

Azóta nem nyugodt a lelkiismeretem és azért elhatároztam, hogy feljelentem magamat.

A rendőrségen éppen intézkedni akartak, hogy Schander Anna egy detektívvél kimenjen a Vadászerdőbe és megmutassa a helyet, ahol a

csecsemőt elásta, mikor beállított a rendőrségre egy hatvan év körüli földmunkás. Meglátva Schander Annát, ezeket mondta:

— Ez a szerencsétlen nő a lányom. Ugye, feljelentette magát gyermekgyilkosságért? Ezt sajnos, tényleg megtette, de tizenegy év előtt, tizenhét éves korában. Akkoriban el is ítélték és büntetését le is ülte. Az eset Déván történt és mikor lányom kiszabadult, Temesvárra jöttünk lakni. Azóta azonban kissé eszelőssé vált.

Dugni kell előtte az újságokat, mert ha azokban gyermekgyilkosságról olvas, mindjárt felizgul és azt beszéli, hogy megy a rendőrségre magát gyermekgyilkosságért feljelenteni.

Tegnap mégis kaparintott valahonnan egy kolozsvári lapot, amelyben le volt írva, hogyan öltek meg egy csecsemőt. Azóta ismét félrebeszél. Ma délelőtt eltűnt és mindjárt gondoltuk, hogy a rendőrségre jön, azért siettem utána.

A rendőrség meggyőződött róla, hogy amit a munkás elbeszél, fedi a valóságot. Schander Annát a lugosi kórházba fogják szállítani.

— **Hol marad a megyei hidak és utak kijavitása?** Lugosról jelentik: Lugos és Buziás között az országút egyik hidja olyan veszélyes állapotban van, hogy azon a forgalom már teljesen lehetetlenné vált. A hatóság meg is tiltotta, hogy a hidon kocsik közlekedjenek és azoknak most nagy kerülőt kell tenni. Dacára annak, hogy az érdekeltek ismételtén kérték a rozoga hidnak kijavitását, ebben a tekintetben semmi nem történt.

— **Új sajtótörvény Magyarországon.** Budapestről jelentik: Pesthy Pál igazságügyminiszter új büntető javaslatot terjesztett a parlament elé, amely a sajtóra nézve is érzékeny büntetéseket foglal magában. A javaslat alkalmas arra, hogy a sajtó ekzsztenciáját létalapjaiban megintassa. Az ellenzék nagy harcot hirdet a javaslat ellen és azt akarja, hogy a javaslat tárgyalását halasszák el őszre. Ezzel szemben — mint hírlík — az igazságügyminiszter ragaszkodik hozzá, hogy a javaslatot most tárgyalják. Az Újságírók Egyesülete tegnapi ülésén megállapította, hogy a javaslat veszélyezteti a sajtószabadságot és a napilapok szindikátusával együtt foglalkozni állást.

— **Kánikula után havazás.** Bozenből jelentik: Bozen környékén a nagy meleg hirtelen erős hidegre fordult. A hegyekben az utakon másfél méteres hó fekszik.

FELOSZLATJÁK A JUGOSZLÁV PARLAMENTET. Belgrádból jelentik: Sándor jugoszláv király, aki jelenleg Topolán tartózkodik, kihallgatáson fogadta Vukicsевич Veljo miniszterelnököt, aki a politikai helyzetről referált. Beavott helyen úgy tudják, hogy a király még ezen a héten visszatér Belgrádba és néhány napra aláírja a parlament feloszlatásáról szóló legfelsőbb kéziratot. Ugyanakkor fogják megállapítani az új választások idejét is.

— **A Sloga Nagyikindán.** A Sloga temesvári szerb dalegylet ma délelőtt 11 órakor jugoszlávai Nagyikindára utazik, ahol pünkösdi hétfőjén a templomban liturgiát énekel, este pedig hangversenyt ad. A dalárdát Kosztics Péter vezeti. A hangverseny védnökségét Leticics György dr. püspök vállalta. A kirándulásra a Sloga elkíséri Stefanovics Milivoj dr. elnök is.

— **Felgyújtotta magát és hat testvérét.** Kaposvárról jelentik: Andocs Községben borzalmas tragédia játszódott le. Fias György andocsi gazdálkodó nem akart beleegyezni, hogy a zsenihát esztendő Juliska nevű leánya hozzámenjen ahhoz a legényhez, akibe szerelmes volt. Az elkeseredett leány erre az égő olajlámpáról lecsavarta a kupakot és az olajjal lángborította az egész szobát. Ugy az ő ruhája, mint pedig hat kis testvéréé tüzet fogott. A gyermekek rettenetes sikoltozására berohantak a szülők és életük kockázatásával kihordták gyermekeiket az udvarra, a tüzet pedig homokkal eloltották. A sérülteket azonnal beállították a kaposvári kórházba. A menyasszony és a hat kis gyermek életbenmaradásához igen kevés a remény.

— **Befejeződik a Juhos-ügy vizsgálata.** Sa firencu vizsgálóbíró tegnap ismét több tanút hallgatott ki a Juhos-ügyben. A vizsgálat már a befejezéshez közeledik és a vizsgálóbíró legközelebb hozzáfog a véghatározat megszerkesztéséhez. Illetékes helyen szerzett értesülésünk szerint a Juhos-ügyet még a nyári szünet alatt feltétlenül letárgyalják.

Újabb letartóztatások a klinikai panama ügyében. Budapestről jelentik: A klinikai panamák ügyében nyomozó detektívek megtalálták a letartóztatott Stern Jenő igazgató elrejtett üzleti könyveit, melyek a klinikai üzletekre vonatkoznak. Azonkívül megtaláltak egy vastag füzetet, amelybe Stern bejegyezte mindazoknak a neveit, akiket megvesztegetett és a nekik adott összegeket is feltüntette. Ma délelőtt a klinika gazdasági hivatalának három kisebbrangú tisztviselőjét tartóztatták le.

— **A magyar magántisztviselők szomorú sorsa.** Budapestről jelentik: A képviselőházban a szociális bizottságról szóló vita során Kétyi Anna megrázóan esetele a magántisztviselők szomorú helyzetét.

— **Csödtárgyalások eredmény nélkül.** A temesvári törvényszék esődbírosága tegnap délelőtt tárgyalta Singer Izidor gyárvárosi kereskedő Draskovits Tódor vingai esokoládégyáros és Fodor Márton szabadujfalui kereskedők ellen beadott esödkérelmeket. Erdemleges döntés nem történt és a tárgyalást elhalasztották. Goldstein Aladár temesvári cég ellen beadott esödkérelmet visszavonták.

— **Találka a bokor alján.** Ludovic Demeter negyven éves, mehalakos az Aradi-uton járva találkozott Bócz Ilona, cigányasszonnyal. Megszólította, majd együtt letelepedtek egy bokor mögé. Alig voltak együtt amikor a nő hirtelen felugrott és azt mondva, hogy az országton látja közeledni a férjét, elfutott. Ludovic Demeter csak később vette észre, hogy Bócz Ilona a rövid találka alatt ellopta pénztárcáját, amelyben kétezer lei volt. Feljelentése alapján a tolvaj cigányasszonyt letartóztatták.

INOG A FRANCIA KORMÁNY.
Párisból táviratozzák: Franciaországban kormányválság van. Poincaré miniszterelnöknek tegnapelőtt még kétszázhusz szavazatnyi többsége volt és ennek dacára tegnap mégis megtörtént, hogy egy jelentéktelen ügyből kifolyólag a kormány harmínyole szavazattal kisebbségben maradt. A koalíciós kabinet baloldali tagjai ugyanis erősen ellene vannak annak a politikának, melyet Poincaré a szovjettel szemben folytat. A dolog könnyen a kormány lemondására vezethet.

— **Lindberg megérkezése Amerikába.** Washingtonból jelentik: Lindberg ma délelőtt érkezik meg és hivatalosan fogadják. Harmine repülőgép eléje ment a tengerre. Byrd pilóta kijelentette, hogy Lindberg megérkezésének pillanatában sztartol és géppel Párisba repül s onnan tizenkét órai pihenés után ugyancsak repülőgépen tér vissza Amerikába.

Ujabb jelentés szerint Lindberg megérkezett Amerikába és azonnal folytatta útját Washington felé.

* **Női- és férfi szalmakalapot,** valamint finom női filckalapot legelőnyösebben N. C. Daniel cégnél. Detailelás a gyáregyületben: József-tér (Küttl-tér) 12.

— **Szabdkézből eladott kripták** Sebes Béla ügyében serényen folyik a vizsgálat és tegnap számos tanult hallgattak ki. Közöttük akadott olyan is, aki előadta, hogy családi kriptáját a nehéz gazdasági viszonyokra való tekintettel szabdkézből eladta, az eladással pedig Sebes Béla temetkezési vállalati igazgatót bizta meg. A jövő hét folyamán valószínűleg sor kerül a temesvári temetőkben eszközrendő helyszíni szemlére.

— **Megijedtek a maturandusok.** Bukarestből jelentik: A közoktatásiügyi miniszteriumban most dolgoznak az érettségiző bizottságok összeállításán. Az országban negyvenhárom bizottság fog működni. A miniszterium jelentése szerint a különböző liceumoktól érkezett hivatalos híradások szerint a jelöltek nagyrésze már most visszalépett az érettségitől és részben szeptemberben, részben a jövő év folyamán óhajtják azt letenni.

— **A Wendt-esőd megszüntetését kérték.** Néhány nappal ezelőtt a temesvári törvényszék esődöt rendelt el Wendt Lipót kávé ellen. Csödtömegmondokul Czuczor Vilmos drt nevezték ki, aki azonban megbízatásáról lemondott. Az új esödtömegmondok Hirsch Lipót dr. lett, aki beadvánnyal fordult a esödbírósághoz, amelyben tekintettel arra, hogy Wendtnek semmiféle vagyona nincs, a esödelrendelés megszüntetését kérte. Halász István táblabíró ebben az ügyben legközelebb tart tárgyalást.

— **Bukaresti magyar diákok segítése.** Országos visszhangot keltett az a felajdulás, amely a Bukarestben tanuló magyar egyetemi hallgatók részéről hangzott el. A szegénység olyannyira nyomja őket, hogy már-már kénytelenek volnának felhagyni tanulmányaikkal és minden reménységük a magyar társadalom támogatásában rejlik. A temesvári Magyar Dalárda után most a Magyar Párt erzsébetvárosi altagozata is megmozdult a bukaresti magyar diákok érdekében és ma, vasárnap, június 12-én a Bessenyei-telepi Plank-vendéglőben nagyszabású nyári mulatságot rendez, melynek jövedelmét a bukaresti magyar diákok támogatására fordítja. A Plank-vendéglőbe a közönséget az erzsébetvárosi villamos végállomásról autóbusz viszi ki.

— **A nemzetközi magyar kölesön biztosítása.** Genfből táviratozzák: A népszövetség pénzügyi bizottsága Pospischil drnak, a cseh nemzeti bank kormányzójának elnöklésével összeül. A napirenden többek között foglalkoznak a magyar kölesön biztosítására lekötött állami bevételek kérdésével.

Maniu Gyula nem hajlandó alkudozni mert nem veszélyezteti a nemzeti parasztpárt egységét

Rudolf, június 12.
Maniu Gyulának Bratianuval való találkozója alkalmával, amidőn Bratianu Jonel elismerte Maniu pártjának alkotmányos és kormányképes voltát, benfentesi állításai szerint a következőket mondotta:

— **Pártomat nem szolgáltatom ki különböző machinációknak és kormányalkudozásoknak, mert nem veszélyeztethetem annak egységét.**

Nem zárkozhatom el azonban attól, hogy abban a pillanatban, mielőtt pártom működését valamilyen irányban öfelseje és a nemzet óhajtják, ennek a kívánságnak eleget ne tegyek. A király akarta azt, hogy résztvegyünk a kormányban, tehát gondolkodás nélkül meg tettük. Ha az ország helyzete azt kívánna, hogy más pártokkal, nevezetesen pedig legnagyobb pártellenzékünkkel, a liberálisokkal is menjek, ezt is megteszem minden al-

kudozás nélkül, mert céлом, hogy az országnak minden körülmények között szolgálatot tegyek. Pártom bírja az ország bizalmát, nem akarom tehát, hogy a párt egyszerű választási alkudozások utvesztőjében elposványosodjék, hanem csak azt teszem, amit az egész nemzet akar.

Maniunak ezt a kijelentését a liberálisok visszautasításnak minősítették és ezt sietve nyilvánosságra is hozták Bratianu Jonel azonban éppen ezen nyilatkozat őszinteségét honorálta, amikor

a tárgyalásokat nem adta fel, hanem a Maniu által leszegezett elvek alapján tegnap is folytatta a tanácskozást

— **Válasszon az ország tiszta választással.** — fejezte be Maniu nyilatkozatát — és akkor nem zárkozom el semmiféle kolaborációtól.

Nyolcvan hold föld birtoka körül elkecseregett küzdelem indult meg a törvényszék előtt

Temesvár, június 12.
Érdekes agrárper foglalkoztatta a temesvári törvényszék Fehér Kristóf dr.—Farchescu József tanácsát. Kintzig Géza füstkúti földbirtokostól az agrártörvény alapján nyolcvan hold földet sajátítottak ki, de Kintzig egyelőre tovább intézkedésig a földek zavaratlan birtokában maradt.

Egyik napon azonban a vingai főszolgabíró Krausz és társai füstkúti lakosokat az említett földek birtokába helyezte.

Ezen intézkedés ellen Kintzig Géza földjeinek zavaratlan birtoklásába való visszahelyezése miatt pert indított és a vingai járásbírósg kötelezte is Krausz és társait a földek átadására. Az ítélet felebbezés foly-

tán a temesvári törvényszék elé került, amely tegnap tárgyalta az ügyet. A törvényszék olyértelmű határozatot hozott, hogy megkeresi Consilieratul Agricult,

vajjon milyen alapon vették birtoklásba Krausz és társai a kérdéses földeket és a vingai főszolgabíró milyen alapon és milyen minőségben vett részt az általa kirendelt esendőrséggel együtt a földek átadásánál.

Az ügyben a folytatólagos tárgyalást július hó tizennyolcadikára halasztották el. A temesvári törvényes döntése elé fokozott kíváncsisággal tekintenek. Kintzig Géza képviselőt Kovács Béla dr. temesvári ügyvéd látta el.

FOLYIK A VÉR OROSZORSZÁGBAN. Londonból jelentik: Az angol sajtó felháborodással tárgyalja az orosz forradalmi törvényszék által elrendelt kivégzéseket. A lapok ebben a ténykedésben a szovjet gyengeségét látják. Moszkvai híradások szerint a szovjet az angol szakítással szemben nagyarányú retorzióra készül. Állítólag minden angol állampolgárt kiutasítanak a szovjet területéről. Moszkvában és a nagyobb vidéki városokban napirenden vannak az angolelles tüntetések. Charkovban és Odeszében sok külföldit letartóztattak. Az olasz sajtó is a legnagyobb felháborodással ír az Oroszországban kivégzett cári tiszték esetéről. A Popolo d'Italia-ban Mussolini Arnoldo vezércikke jelent meg, amely megállapítja, hogy Oroszország jelenleg igen szomorú napjait éli. A tömeges kivégzés minden, amit a bolsevista elkecseregetés az összeomló forradalom külső megvédésére megethet.

Az új színház világitásának kipróbálása. Sueiu Adrian, városi mérnök vezetésével tegnap bizottság jár az új színház épületében és a világitási eszközöket, valamint a különböző fényhatásokat próbálta ki. Teljes meglepedésre vezetett a próba, meri a világitási effektusok kifogástalanul érvényesültek. Az égbolt csillagait, a holdat, a nap felkeltét, villámlást és dörgést kitünően és teljes illuziót kelten, sikerült utánozni.

* **Divatlapok és kézimunka folyóiratok Libronál.** Telefon 23-37.

— **Nyolc év után a tengerből kiemelt hajó.** Londonból jelentik: A Moltke nevű huszonháromezer tonnás német hadicirkáló sikerült a tengerből kiemelni. A Moltke Capflown mellett nyolc évig volt husz láb mélységű vízben.

Sport

Nagyszerű program a román pünkösöd két napján

Temesvár, június 12.

Óriási érdeklődést vált ki nemcsak Temesvár, hanem a Bánság sportközönségében is a Sabariának a Kinizsivel lejátszandó mérkőzése. A Sabaria ma egyenrangú ellenfele a legjobb elsőosztályú proficsapatoknak. Nagyszerű összeszokott csapat, amely egy klasszist képvisel a FTC és Hungáriával. A mérkőzés érdekesnek és nívónak ígérkezik és a Kinizsinek ma alkalma nyílik beigazolni, hogy a Nemzetiéktől szenvedett veresége csak pillanatnyi indiszpozíció alapult. A Kinizsi gárdája bizalommal veszi fel a nagy ellenféllel a küzdelmet, amely tavaly októberi külföldi körútján nem egy szép sikert könyvelt el és megbecsülést szerzett a magyar futballsportnak. Nehéz a mérkőzés eredményét illetőleg jóslásokba bocsátkozni, mert a Sabariának a Kinizsi játékerőt illetőleg teljesen egyenrangú ellenfele, a Kinizsi előnye még a honi pálya. A mérkőzésen, amely a Banatui pályán délután hatkor kerül eldöntésre, a csapatok a következő felállításban vesznek részt:

Sabaria:

Nagy	Rudolf	Blizencz
Bass	Sághy	Vámos
Kása	Mészáros	Stoffian Szladovits Buresch

Kinizsi:

Tänzer	Teleky	Wetzer	Zemler	Rafinszky
Steiner		Vogl	Teszler	
Steiner I.			Hocksáry	
			Zombory	

A mérkőzést megelőzőleg a Kinizsi-Amatőr ifjúsági csapatai játszanak. Első nap Keller, második nap Révész vezeti a meccset. A temesvári csapatok zöme vidékre rándul. Így a TAC a Zsil völgyébe utazik, ahol pünkösdvásárnap a CAMP, hétfőn pedig a Minerul ellen játszik. A zsilvölgyi csapatok kiváló játékerőt képviselnek és a TAC-nak minden tudására támaszkodva kell a mérkőzéseket lejátszani. A TMTE Resicára, a Rapid pedig Lugosra és Karánsebesre megy. Külön attrakcióit képez holnap a Gloria kerékpáregylet motorversenye. A versenyzők a nyári mozi előtt gyülekeznek, majd együttesen mennek a volt kadettiskolához, ahonnan a startolás megtörténik. A görög keleti pünkösöd így tehát szép programot ígér, ha ehhez hozzáteszük, hogy a többi temesvári pályán is élénk és izgalmas sport fog lefolyni.

Színház

A nyári színház műsora:
Vasárnap délután négykor: Erdészleány.
Vasárnap este kilenckor: Drótostót.
Hétfőn délután négykor: Drótostót
Hétfőn este kilenckor: Csókos asz szony.

MOZI.
Belvárosi Mozi: Vasárnap Jun. 12 Gyárv. Mozi: Kedd-Szerda Jun. 14, 15 Mehalai Mozi: Hétfő és Csütörtök Junius 13, 16.
KIKI 9 felvonásban.
A. Picard ismeretes vígjátéka után. A híres művész Norman Talmadge utólréhetetlen művészettel alakítja a nagyvárosi, „csintalan”, de mégis romantikus leánytípust. A komikus helyzetek, mikbe ez a kis ördög belekeveredik, kinek hirtelen bízár ötlete támadt, hogy művészné leeyen és fellép egy nehéz szerepben a Folies Bergérs mulatóban, igazán könyekig kacagtatják meg a nézőket. Ezt a filmet Berlinben, a legsikerültebb vígjátékok egyikének tartják.
A főszerepekben: Norma Talmadge s Ronald Colman
Monopol: Fena net Cluj.

Magyar Fa Sorsa

— Makkai Sándor könyve —

Temesvár, június 12.

Ady Endréről, a korán elhalt, eget-ostromló, ugartfelszántó, lelkeketrázó, sziveketmarkoló magyar költőről már szinte egész könyvtárt irtak össze. Több kötet jelent meg róla és költészetéről, mint ahányat kitesznek versei. Költeményeinek értékét, zengzetességét, mélységes értelmét, lényegének kivételes hivatottságát jellemzi, hogy a vele foglalkozó buvárok mindig új és újabb mondanivalókat találnak. Életében és halála után is annyi gáncs és elítélés érte Ady Endrét egyrészt, annyi dicsőítés és tömjénezés másrészt, hogy szükség van a vele és poézisével foglalkozó könyvekre, amelyek segítségével és kalauzolásával az olvasó eltaláljon arra a helyes megfigyelő pontra, ahonnan ezt a szellemi titánt a maga valójában nézheti, se nem kicsinyítve, se nem nagyítva a különböző elfogult nézőpontok sugártörésében.

A sok Ady-könyvhöz most egy újabb csatlakozik, az, melyet Makkai Sándor írt Magyar fa sorsa címmel és melyet az Erdélyi Szépművéses Céh adott ki Kolozsvárott. Makkai szánegyenő oldalra terjedő könyvében azzal foglalkozik, mennyiben igazak az Ady Endre ellen emelt vádak és érdemes-e rá, hogy a magyar ifjúság behatóan olvassa verseit?

Hat fejezetben boncolgatja a szerző Ady Endre verseit és azokból vonja le következtetéseit. Arra a konkluzióra jut, hogy Ady igen sötét látó költő volt, megállapításaiban olykor tévedett, talán vad szenvedélyességében túlerős kritikát is pengetett lantján, maró volt, sebeket ütött csak azért, hogy ne feledtessen régi sebeket, megszólalásait használt, esetleg el is tévelygett szociális irányában, ostorozott sokszor akkor is, amikor legfeljebb korholni kellett volna, de azért

sobhasem tagadta meg a magyarságát. Magyar volt, igazi magyar, Ond vezér kései unokája, akinek ereiben ott lüktetett az a dacos, zabolázhatatlan szittya vér, melyet ezer esztendővel azelőtt még az ázsiai nap forralt föl izzóvá. Magyar volt azoknak a fajtájából, akik mindig jobbat akarnak és azért mindennel elégedetlenek, fékezhetetlen magyar volt Petur bán és Dózsa György lelkének keverékéből támadt lélekkel, sokszor igazságtalanságba átesapó keserűséggel igazságokat mondó. Voltak hibái, tagadhatlan, hogy voltak, de nem tudatos gonoszságból, nemzetellenes szándékból fakadók. És látnok is volt Ady Endre, aki előre sejtette meg azt a nagy világesapást, amely a magyar nemzetet a világháború után érni fogja, aki abban az időben érezte meg a közelgő vihar előszelének rezgését, amikor a magyarság esupa délibábot látott még maga körül. És mert az akkori idők vétkeiből következtetett verseiben a jövőre, a bukásra, azért akadtak vádlói, ócsárlói.

A mai magyareMBER már egészen másképpen nézi Ady Endre költészetét, melyet az idő nagyjában igazolt. És azért jut arra a következtetésre Makkai Sándor, hogy a mostani magyar ifjúság helyesen teszi, hogy olvassa Adyt, ha pedig nem tenné, rá kell nevelni, hogy olvassa. Nem szükséges — mondja Makkai — hogy ifjúságunk Ady Endrét követendő élet-ideáljának válassza, mert sok szerzetelenséges és rapszodikus jelleme erre nem is alkalmas, de életéből és verseiből igen sok tanulságot vonhat le az ifjú lélek, olyan tanulságot, amely érzéseiben megmésíti. És érdemes Adyt ezenfelül olvasni azért is, mert valóban nagy költő, mert hiszen szerelmi és politikától elvonatkozó költeményeinek gyönyörűségét még ellenfelei sem tudják elvitatni. Makkai Sándor könyvét pedig megismerni hasznos dolog mindazoknak, akik Adyt nem látták tisztán, vagy pedig az előítélet, esetleg az elfogultság prizmáján át nézték.

Andorás.

Sébor végre ujságot szerkeszt zárt ajtó mögött — a temesvári fogházban

Temesvár, június 12.

Még nem halt ki az emberekből a jókedv és az akasztófahumor. A mai siralmas és súlyos viszonyok között élő szabad polgár bizonyára el sem tudja gondolni, hogy akik a sivar áristom hűs berkeiben töltik el az unalmas órákat és napokat, mennyire jóbbkedvűek, mint más szabadon járó, adó és egyéb fizetési kötelezettségekkel agyonnyújtott polgártársaink. A temesvári ügyészségi fogházban, amióta megvan, nem ült annyi kaputós ember, mint éppen napjainkban.

Minden rendű és rangú társadalmi osztály képviselőt nyert. Ismeretes dolog, hogy legutóbb letartóztatták Sébor Andor álhírlapíró is. Sébornak a fogházban végre régi álma is valóra vált: ujságot szerkeszt. A temesvári ügyészségi fogházban ujság, napilap jelenik meg. Persze kézírással és csak egy példányban, ami azonban nem zárja azt ki, hogy kézzel kézre ne járjon és ne ontsa magából a friss híreket, amelyek azonban rendszerint az akasztófahumorban kulminálnak.

Sitti Ujság

Főszerkesztő Sébor Andor ismert álhírlapíró
Felelős szerkesztő Varjassy Lajos dr. volt
kegyelmes és volt miniszter sítb... és a sítb...

Megjelenik lehetőség szerint. Megír minden igazat, ezuttal kivételesen ingyen. Pénzt nem fogadunk el!!!

Telefon: Méltóztassék az ügyészség és a fogházigazgatóság telefonjait igénybe venni.

Ez az ujság feje és címlapja. Két oldalon jelenik meg gondos kézírással. Sébor Andor többek között egyik cikkben kérdi Sebes Bélát hogyan van megelégedve a pihenővel? Megígéri Sebesnek, ha kiszabadul, mindent megtesz a szabadlábrahelyezés érdekében, az esetben egyszer és kivételesen ingyen és pénz nélkül. Legfeljebb ha előbb halok meg, mint ön, amire kevés a remény, úgy olesó koporsót bocsát földi hamvainak a rendelkezésére — fejezi be Sébor a cikket. Egy másik pár soros hírben megtudjuk, hogy a legújabb külföldi jelentések szerint milyen új vendégekre van ki-

látás az ügyészségi fogházban. Egy másik cikkben érzélgős bucsut vesznek Deutsch Ferenctől és Conea Marin miniszteri igazgatótól. Varjassy Lajos politikai interjú ad a Sitti Ujság kiküldött munkatársának, amelyben kifejti nézetét az új magyar lapalapításokról és különleges véleményét ad a kiadóhivatalnak a papír vásárlásokról.

Minden sora derű és minden mondata kacajra fakaszt. És még mondja, hogy a becsukás érzete elveszi az emberektől a jókedvet és derűt. Azt hiszem nem. Máskülönb tessenek megpróbálni... **Krikszni-krakszni.**

Luzerni levél

Luzern, —

Utoljára élvezve Párisban „bécsi-reggeli“-met, megvallom, egy kicsit fanyarul izlett a megszokott mindennapi „egalité“-ám, míg a lány tojás már egyenesen a szívemet is ellágyította. Nagyon elszomorított a távozás gondolata és: „J'y suis, j'y rest“-eltem, hogy e közmondáshoz hiven nem maradhattam itt. Ha okát kérdeznék, bizony csak azt válaszolnám, hogy egy Páris van. Nem szívesen hagyja itt az ember ezt a hasonlíthatatlanul vonzó bábelt, örökbeesü művészi dolgaival és büntényaival. Itt éli az élet igazi életét, amelyet csak Párisban lehet élni. Impozáns a nappali élet, de nem megvetendő az éjjeli sem.

És a nők, akikről már annyit össze-irtak az emberek, még jót is? Én igazán sajnálom őket — itt hagyni, mert róluk semmi rosszat sem mondhatok és ezért én legkevésbé sem akarom őket így, vagy úgy, kolostorozni. Minden, minden hívogatólag visszatartott és a mérleg másik serpenyőjében éppen nem ilyenü rostélyos, hanem ellenkezőleg csak egy kis érvecske próbálta az ellensúlyozást; az, hogy ma lépett érvénybe az a rendelet, hogy a vendéglőkben csak két tál ételt szabad feltálalni, a legfeljebb négy hus és három főzelékféléből összeállítható étlapból és külön tál ételnek számítanak a főzelékladagok is. Hát őszintén szólva nem a legkellemebb lett volna egymásután 2-3 vendéglőbe menni, hogy összebedelhessem a magam penzumát. Ez volt az egyedüli szalmaszál, amelybe kapaszkodva elhagytam a Szajna városát. A pénzem kapaszkodás nélkül már előbb eluszott. Különbben sem lehet panaszom a pénzemre, ez mindenütt előbb ment el, mint én, mindig vifebb volt nálamnál és ha nem is mindig futotta, de mindig elment volt, mire én készen lettem.

Most veszem csak észre, hogy önkéntelenül is az előlegetre terelődtem és így előleget kell hogy kérjek és pedig, hogy Önt is variációval delectáljam, immár svájci frankban. Vessen tehát egy kis pénzmagot Luzernába, ahol azt a főpostán restanté óhajtom felvenni. Remélem nem fog sokáig posterestanciában maradni.

Elhagytam Páris, de nem mielőtt még egy kisértésnek ne lettem volna kitéve. A menetjegyiroda ugyanis avval — nevetni fog — kecsgetett.

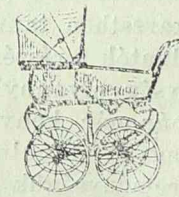
Tusnádfürdő

klimatikus gyógyhely a villa Máriában
szobák még előjegyezhetők.

Előszézonban (jún.) 50% árkedvezmény.

Bővebbet a tulajdonosnál

Keller István gyógyszerésznél
Erzsébetváros, Vöröskereszt gyógytár.

Az

„ERIKÁ“ gyermek kocsi

célszerű és tartós.

Csak a

„Grand Bazár“-
ban

Temesvár - Gyárvaros,
76-utca 24. kapható.

Kedvező részletfizetési feltételek
Viszonteladónak nagy engedmény.

175 c. c. Tura- és Sport
250 " Szoló és mellék-
350 " kocsival
500 "
800 "

Képviselő:

KATZKY Timisoara Str. Mercy 10.

Gutjahr György

műfestsődjé

Temesvár, II. Bárány-u. 18.

Telefon: 10-68.

Elvállalja női-, férfi- és gyermeköltönyök festését és tisztítását.

Függönyök és ágytollak különleges tisztítása.

Felöltőszerű gummikabát 700 lei
Angol szövetgummikabát 1100 lei

Idei gummifürdősapkák 25 leitől kezdve.
Nagy választék mindennemű fürdőcikkben.

Szőnyeg és Linoleumház

Tulajd.: POPPER GYULA IV., Bul. Berthelot (Kossuth-u.) 5. Kobelt-ház. Tel. 18-75

hogya oda-vissza jegyet váltok, úgy 25 százalék engedményt kapok. Hát ilyen süket fülekre sem talált még mint nálam, mert nem hagytam magamat a nem éppen egyenes utról eltéríteni és az expressre Baselen át Luzernba váltottam jegyet. A francia vasutaknak egy másik jó szokásuk van, hogy a Rapid, Express és Omnibus vonatok mind egyáruak, csupán az utasok között tesznek osztálykülömbőséget. Természetesen helyfoglalást is kell külön eszközölni, mert a vonatok mindig telvék. Ott is lógott a megjelölt fülke kiutalt helye fölött utalványom másik fele, amely helyhez juttatott. Még most is örülök, hogy erre figyelmeztettek, mert minden hely felett ott állott már a „Réservé“ szó úgy, hogy tulajdonképpen egy réservoirban utaztam.

Miután a svájci határon egy egész frankért megváltottam a vizumomat, minden különösebb esemény nélkül tettem meg Luzernig az utat, amelynek Svájcban át vezető része feledhetetlen marad előttem.

Luzernről — bár az a svájci idegenforgalom középpontját képezi — kevés a mondanivalóm. Gyönyörű fekvésben a Vierwaldstätti-tó partján húzódik végig még a régi várfalakkal körülvéve és a Reuss folyócska által egy nagy jobboldali és egy kis baloldali részre osztva, amelyek hat hiddal vannak összekötve. Ezek közül kettő még a középkorból származik, az időjárás ellen fedve van és a tető belsejében festményekkel van ékesítve Luzern történetéből. Az egész modern város tulajdonképpen a szállodasorból áll, amely előtt az igen szép és szélesen befásított „Quai“ vezet el. Ennek közepén van a „Kurplatz“, ahonnan gyönyörű virágok mellett ugyanolyan kilátás is nyílik, többek között a látogatók Mekkájára és Medinájára, a Rigire és Pilátusra.

A város egyedüli szórakozóhelye tulajdonképpen csak a nagy „Kurhaus“ színházával, hangverseny-, olvasó-, és játéktérrel, amely utóbbiban azonban csak ártatlan városnevekre fogadnak el tételeket, amelyek azonban végeredményben itt is a pénztárba vándorolnak.

Látványosságai csupán a Thorwaldsen mintázására a kőbevéjt 9 méter hosszú haladókó oroszlán, amely a francia svájci-gárda hőseinek emlékére készült és a közelben fekvő „Gletscher“-kert, a jégkorszak maradványaival, többek között vagy 30 csuporral, amelyek között 8-9 méter átmérőjű és mélységű is található.

Ezekből látható, hogy Luzern tulajdonképpen csak a kiindulópontja a nem tudom hány, de annyi biztos, hogy páratlan, kiránduló helynek, amelyek célpontján mindenütt vendéglők és erdei sétányok vannak. Már a Vierwaldstätti-tó maga Svájc legérdekesebb tava, de a környékének még kevésbé kell elbujnia.

Az első nagyobb kirándulás rendszerint a Rigi, amelynek 1800 méter magas csúcsa a fogatlan kerekű és az ötnegyedórás fogaskerekű vasuti utat is beleértve, 2 óra alatt érhető el. Az ut a Gotthard vonal legszebb részén, a Vierwaldstätti és Zugi-tavak felségei szép és romantikus partján vezet végig Arthig, ahol a fogaskerekű már a Rigi lábába kapaszkodik. Az 1500 méterrel feljebb állomások, a Rigi-Klösserli, Staffel, Firt és Scheidegg már nemcsak kiránduló helyek, hanem nagy forgalomra berendezett gyógy- és üdülőhelyek. A „Rigi-Kulm“-ra érve mesés kilátás nyílik a tavakra, a Sántisre, Mönchre, Jungfrau-ra, Pontiusra, Pilátusra, sőt a Zugi tavon át az Uetliberg és Zürich egy része is látható. Az elbűvölő körkép csekélyke 320 kilométer.

A második, de szintén elsőrendű kirándulás a Pilátusra vezet, amelynek 2070 méter magasságban levő tetejére egy négy és fél kilométer hosszú fogaskerekű vezet. Innen egy lépcsőn 6 perc alatt érjük el az „Etel“ 2122 méter magas csúcsát. A kilátás itt hasonló az előbbihez, csak hogy a havas csúcsok közelebről láthatók.

A legérdekesebb kis kirándulás, amely szépsége mellett a történelmileg is nevezetes vidékekre visz és ezért lehetőleg gyalog teendő meg — 3 és fél évezetes óra — a Tell monda útja. Ennek első állomása Küsnacht (magyarul: csókos éjjel), amelynek a főterén a híres Tell-kút áll. Innen bebujik az ember a „Hohle Gasse“-ba, amelybe már Gesslernek is feltétlenül jönnie kellett és felmegy a Tell kápolnába, hogy levehesse Tell előtt Gessler kalapját.

A kápolnában még a világháboru előtt restauráció volt, amely alatt nemcsak a kápolnát, hanem a benne

levő nagy történelmi képet is restaurálták, amely Gessler diestelen kimulását ábrázolja. Az egész vidék itt különben is tele van Tell emlékekkel és én mégis azt konstatálhattam, hogy az emberek itt Tell-hetetlenek. Csupán Tell almájának még a csukájára sem találtam, pedig a látottak után arra voltam elkészülve, hogy egy egész a máriumot fogok itt találni.

Most azonban bocsásson meg, de vissza kell mennem, hogy még naplemente előtt legeltethessem szememet a szép Luzernán.

Telli-ies tisztelet-Tell

Jean d'or.

Gyerekujság

Szerkeszti: Kóró Pál bácsi

Morgó Mackó esetei

Harmincketedik fejezet

amelyben a nemzetes ur és Muncurkó sötét éjjel kétkerekű kordén utaznak, Morgó uram a hátán cipeli a vasuti baktert, a végén pedig megismerkedünk a szomszagos falusi kováccsal.

Ott hagytuk el Morgó nemzetes urat és Muncurkót, amikor a kalauz egy kis állomáson kitéssékelte őket a vonatból és minden holmijukat utánuk dobálta. Az egész délutánon keresztül a sinek mellett kellett szaladgálniok, amíg mindent összeszedtek. Mikor elkészültek, nagyot lélegzetek.

— Éhes vagyok papa, — mondta Muncurkó.

Éhes volt bizony a nemzetes ur is és azt nem is tartotta szükségesnek külön elmondani, mert hiszen Muncurkó is hallhatta, hogy a nemzetes ur gyomra is úgy korog, mint valami rossz gramafon.

— Fáradt vagyok, papa, — szólalt meg újból Muncurkó.

Hát bizony fáradt volt a nemzetes ur is és a lábai olyan nehezek voltak, mintha ólomból valók lettek volna.

— Hát majd nézünk valami szállás után, — vigasztalta a nemzetes ur Muncurkót, — remélhetőleg ott kapunk valami ennielőt is.

Megállott az állomás épülete előtt s bár majdnem kinézte a szemét, semmerre sem látott falut. Aztán megfordult és a másik irányba kémlelt, de arrafelé sem látta a falut.

— Mit nézdegel az ur? — szólalt meg a háta mögött a vasuti bakter, aki éppen akkor jött ki az állomásról.

— Hát csak azt nézem, hogy meszszire van-e a falu?

— Lehet úgy vagy két és fél órányira, — felelte a bakter és egy hegyesét köpött.

— Fiáker van-e, amely odavisz?

— Dehogyan van. Nem is láttam még ezen a vidéken sohasem fiákert. Hanem ha szerencsémül van, esetleg beviszi magukat valami parasztszekér, ha netalán erre téved. De hát mit is keresnének a faluban?

— Hát mit keresnének? Szállodát, ahol szobát és vacsorát találunk. Holnap szeretnék aztán tovább utazni.

— Mondok én valamit, — szólt a bakter, — ha holnap ugyanis tovább akarnak utazni, akkor hagyjék itt a csomagjaikat és én beviszem magukat a kétkerekű kordémon a faluba.

Nem volt más választás, el kellett fogadni a bakter ajánlatát.

— Jól van, mordizomadt, — mondta a nemzetes ur, — vigyén be miniket a faluba, de előbb szóljunk az állomásfőnök urnak, hogy a holmikat itt hagyjuk.

— Az állomásfőnök már tudja.

— Hogy-hogy?

— Hát úgy, hogy itt én vagyok az állomásfőnök, a pénztáros, a raktárnok és minden egyéb.

A koffereket betették egy szobába, amely iroda és hálószoba volt egyben. A bakter bezárta az ajtót, aztán a fészérből kihuzott egy kétkerekű kordét, a közeli istállóból pedig szamarat vezetett elő.

— Já, já, já, — kiabált a szamar Muncurkó felé.

— Látod, Muncurkó, — szólt a nemzetes ur, — üdvözlök a pajtásod, aki ugylátszik tudja, hogy milyen rossz tanuló vagy.

A bakter befogta a szamarat a kordéba és aztán mindhárman felkapaszkodtak rá. Csak nehezen férték el, de a baktert nem hagyhatták leat, mert hiszen neki kellett hajtan.

Mielőtt megindultak, a nemzetes ur tréfálva szólt a bakterhez:

— Milyen nagyszerű uri hintója van magának!

A bakter büszkén válaszolt:

— Tehetyi, mert vasutyi, gazdag állam fizetyi.

Szépen, lassan, döcögve elindultak. Az út igen rossz volt és a nagy teher alatt a kordé rettenetesen nyikorgott.

Mentek, mentek és közben egészen besötétedett. Ezért aztán még lassabban haladhattak. Olyan sötét volt, hogy még az orruk hegyét se látták. A bakter sokszor gyujtott gyufát, hogy megnézzék, merre van az út. A vaksötétben ide-oda botorkáltak a kordéval és a nemzetes ur meg Muncurkó a nagy fáradságtól el is szundítottak. A szunyókálásból egyszerre csak nagy ripegés-ropogás ébresztette fel őket.

Mikor Morgó nemzetes ur maga köré tapogatott, rájött, hogy a pusztá földön esücsül. Közel magához megtapintotta Muncurkót is, aki kiabált:

— Papa, beleestünk egy gödörbe.

— Nem gödörbe, hanem árokba, — szólalt meg a közelben a bakter, — belefördültünk, az árgyélusát és a legnagyobb baj az, hogy nem bírok fölállni a lábamba, mert kifecamítottam a bokámat.

A bakter újra gyufát gyujtott és a világosságánál körülnéztek. A szamar ott állott mellettük és látszott, hogy nincsen semmi baja. Ellenben a kordénak mindkét kereke eltört. A bakter azt mondta, hogy az árokban nem lehet éjszakázni, hanem a kordét a törött kerekkel együtt a szamar hátára kell kötni, aztán a nemzetes ur és Muncurkó gyalogoljanak be a faluba és küldjenek onnét szekeret, mert ő bizony nem tud bemenni a saját lábán.

— Mordizomadt, — mondta Morgó nemzetes ur, — ebbe nem mehetek bele. Nappal se tudom, merre van a

falu, hát még éjjel. Magának is velünk kell jönni, bakter ur, mert maga mint idevalósi ember a sötötben is kiismeri magát valahogyan.

A dolgot végre is úgy oldották meg, hogy a nemzetes ur a hátára vette fel a baktert és cipelte. A bakter pedig felőlről dirigált, hogy jobbra, vagy balra menjen-e. A Muncurkó utánuk ballagott és vezette a szamarat, melynek hátán a törött kordé foglalt helyet.

Bizony jó késő volt, mire bevergődtek a faluba. A kocsmáros éppen lefeküdni készült és nem csinált valami barátságos képet, mikor meghallotta, hogy vacsorát akarnak. Hanem azért mégis csak adott egy darab szalonnát, jókora sajtot és kenyeret, hogy éhen ne vesszenek addig, amíg a kocsmárosné megcsinálja a huszonöt tojásból a rántottát. A kocsmáros még eléjük tett két liter bort, aztán szaladt a falusi kovácsért, hogy az rántsa helyre a bakter kifecamított lábát.

Eljött a kovács, megfogta a bakter lábát, a kovácsot meg a kocsmáros fogta derékra, a nemzetes urnak meg a széken ülő baktert kellett fogni. Aztán elkiállította maga a kovács:

— Hó-rukk!

Ezzel aztán a kocsmárossal együtt teljes erejéből huzni kezdte a bakter lábát. A bakter ordított, mintha nyuzták volna. Egyszerre csak nyekkenés hallatszott és a kovács kijelentette:

— Helyén van a bokája, bakter ur.

Tényleg a helyén volt, csak éppen fellépni nem tudott rá. De a kovács azzal vigasztalta, hogy reggelre teljesen helyre jön és akár kállai kettőst is járhat majd.

Ennek öröme a nemzetes ur nagy áldomást esapott. Rendelt még két liter bort és azt mondta a falusi kovácsnak, hogy tartson velük. A kovács az öklével megtörölte a száját és szólt:

— Szívesen iszok egyet az egészségtükre.

Mikor aztán a nemzetes ur feléje nyújtotta a teli poharat, így szólt:

— Nem vagyok én olyan kényes, hogy pohárból igyak, meg aztán őszintén szólva, kevés is az én gégemnek.

Ezzel megfogta az egyik teli literes üveget, az ajkához emelte és a nemzetes ur megfigyelhette, hogy az üveg tartalma hatalmas kortyokban tűnik el a kovács torkában. Mikor az üveg teljesen üres lett, a kovács csetintett a nyelvvel és így szólt:

— Jó ital! Most szomjaztam csak meg igazán!

És tényleg nagyon szomjas lehetett, mert amíg a nemzetes ur és Muncurkó megették a közben elkészült rántottát, a kovács öt liter bort ivott meg.

Közben éjjel is elmult. A kovács hazacihelődött. A bakter pedig, aki már fel tudott állni a lábára, botot kért kölcsön a kocsmárostól és kijelentette, hogy annak segítségével elvánszorog a komájához és ott alszik.

— Hát a két városi ur hol alszik?

— kérdezte a kocsmáros kíváncsian. — Magánál akarunk aludni, mordizomadt, — felelt Morgó Mackó nemzetes uram.

Hát kiderült, hogy a kocsmárosnak nincsen olyan szobája, ahol vendégek aludhatnak. A nemzetes ur már arra határozta el magát, hogy könyökükkel az asztalra dülve Muncurkóval együtt ülve alszanak, mikor a kocsmáros megszólalt:

— Aludjanak az urak a fészérből, majd hintünk oda friss szalmát.

Elfogadták az ajánlatot és bevonultak a fészérből. Lefeküdtek a szalmára és mindjárt el is aludtak.

Azonban csalódtak, gyerekek, ha azt hiszitek, hogy reggelig zavartalanul alhattak. Ez az éjszaka igen nyughatatlan és mozgalmas volt. Nem is akarok most róla beszélni. Azért várjátok szépen a jövő hétre, akkor meg fogjátok tudni, hogy mi minden történt még akkor éjjel.

**Mintaraktár
megnyitás!**

Mintaraktáromat a Józsefvárosban, Pucher cserépkályhagyáros házában **Uri-utca 6. szám alatt** megnyitottam. Óriási választék a legolcsóbbtól a legfinomabb butorig

Megtéríthető vételkényszer nélkül. Pénzszűke és helyszűke miatt butoraimat feltűnő olcsó áron adom el.

SCHUSTER Főüzlet és gyár: Temesvár III., Korona-u. 14. (A sárga villamos végállomás) Telef. 11-91

Apróhirdetések

Egy szó ára 3 lei. Vastag betűvel 5 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei.

Alláskeresőknél 25 százalékos engedmény. Díj előre fizetendő.

Házasság

Nősülne 26 éves jómegjelenésű fiatalember. Leveleket 18-23 év körüli állásban lévő intelligens urileányoktól kérek „Megértő társak” jellegre a kiadóba.

Alkalmazás

Ügyes zongoristák kik vidékre szívesen menének, adják le címüket a kiadóhivatalba.

Kezdő gyors- és gépirónó azonnalra felvétetik. Ajánlatokat „2000” jellegre a kiadóba kérek.

Jobb mindenek, aki a főzéshez is ért és vidékre szívesen menne felvétetik július 1-re. Cím a kiadóban.

Allást keres

Strazzához, pénztárhoz ajánlkozik hivatalnok. Cím a kiadóban.

Ügyes gyors- és gépirónó ajánlkozik szerény fizetésért. Szíves megkereséseket „Hivatal” jellegre kérek a kiadóba.

Masamódnó jó munkakerő állást keres. Ugyanott kalapalkatásokat is vállalok olcsó árért. Cím a kiadóba.

Irodaiakartást vállalom. Cím a kiadóba.

Lakás

Lakótársnó keresetik egyedülálló hölgyhöz. Szíves megkereséseket „Nyugalmas Otthon” jellegre a kiadóba.

2 szobás fürdőszobás üres lakás keresetik. Ajánlatokat „Lakás” jellegre a kiadóba.

Kiadó butorozott szoba házaspárnak vagy két jobb nőnek. Gyárváros, Kossuth-tér 4.

Butorozott szoba 2 szerényebb személy részére teljes ellátással azonnalra vagy későbbre kiadó. Erzsébetváros Korona-utca 3. fl. jobbra.

Az

„IGAZSÁG”

Románia egyedüli legnagyobb és legelterjedtebb képes heti lapja. Beszámol az ország és a nagyvilág fontosabb eseményeiről gazdag tartalommal. Megjelenik minden

vasárnap 8 oldal terjedelemben

Kapható az ország összes újságárúitól és a kiadóhivatalnál, Kolozsváron.

Ára 5 lei.

Kérjen egy ingyenes mutatóvány számot.

Mész

detaillban és vagontételben jutányos árban kapható
SCHMIEDT BERNÁT fatelepén
Timisoara I., Aradi-ut.
Telefon 20-20.

Nagymennyiségű

filzkalap érkezett a legfinomabb kivitelűtől a legolcsóbbig.
Gyönyörű kalapok kaphatók már 200 leitől feljebb

Covinka Somborác-nál

Józsefváros, Uri-utca 4.

Állandó nagy raktár!

Alakításokat már 90 Leitől kezdve vállalom

Házhelyek

hosszu részletre közvetlen a
Petöti csárda mellett

feltűnően olcsó árban kaphatók a helyszíni irodában.

Ugyanott téglák is kaphatók.

Üzletek lakással bérbeadók augusztustól, Erzsébetváros, Telekházter 1 sz. házban. Bővebbet a házmesternél.

Adas-vétel

Teljesen új férfi kerékpár eladó. Erzsébetváros Korona-utca 13 fidsz. balra 2-ik ajtó.

Helyszüke miatt 2 új gyapjupaplan és ca 10 kg 1-a ludtoll és pehely eladó. Megtekinthető II. Magyar-utca 17. ajtó 16. (803)

Eladó ruhaszekrény, zongora, íróasztal. I. Szent György-tér Bánati ház II. 6. (811)

Japán csín kutya, Wirth koncertzongora, Sumak perzsaszőnyeg, négylámpás rádiókészülék átköltözés miatt eladó. Erzsébetváros Rezső-utca 12/a. délután 1-2 óra között (804)

Különféle antik kutorok sürgősen eladók. Gyárváros, Farkas-utca 2. (814)

Különféle

Olcsó házikoszt. Ujonan megnyitott bodega és restaurant „Stefan” Jenőherceg-utca 8. Junius 15-től jó és izletes házikosztot adok úgy házban mint házonkívül. Abonenseket jutányosan felveszek. Stefan tulajdonos.

Zongora hangolást helyben és vidéken vállalok. Kiképzést a budapesti intézetben nyertem. Címem Bleich Hermann Erzsébetváros Tirol-u. 91. Cimeket szíveségből közvetít Moravetz zene- és könyvkereskedés, I. Takarékpénztár-u 4. Telefon 350.

Elveszett a gyárvárosi Iskola-tér, Klapszor és Magyar-utcai uton a villamos remizig egy csomag Bohn-féle nyomtatvány. Megtaláló kéri a Helicon nyomdában átadni. (819)

Tisztviselőknél számára 15-től esti szabászati tanfolyamot tart. Bischofné, III. Stefánia-utca 2/bb.

Boiangeria Bănăţana

Bulevardul Carol No. 62

legjobban és olcsón fest, tisztít vegyileg. Munkák leadhatók Frații Schöen, Józsefváros, Bonnáz- és Kossuth Lajos-utca sarkán, Reiszmosóda, Józsefváros, Török-utca és özv. Pollák Martinné, Gyárváros, Duschnitz mellett. 227

A legkiválóbb

Perlessgloss-
APRETURA,
TALPPOLITUR,

valamint minden
cipész iparhoz
szükséges vegyi
termékek a

MERCUR

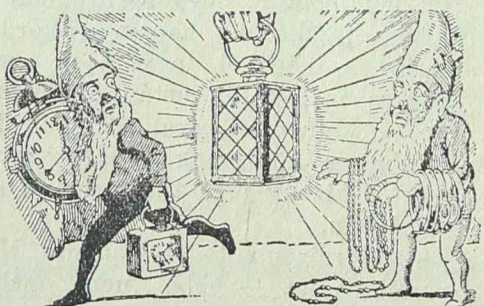
készítmények.

Gyártja:

Kozák és Sámson

Cluj, Str. Regina Maria 9. — Telefon 7-59.

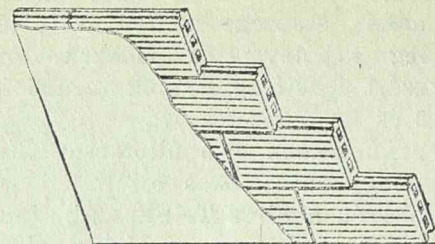
Kapható minden jobb bőrüzletben.

Ki ne volna felvilágosodva arról, hogy jól járó órát, lelkiismeretes órajavítások csakis

GÁCS FERENC órásnál készülnek

Timisoara, Erzsébetváros
Király-tér 12.

Kérjen ajánlatot!

Építésszek! Vállalkozók! Építetők!

A „Herkules” Gőztéglagyár
Részv.-Társ. Timisoara

KÜLÖNLEGESSÉGE:
üreges válaszfaltéglák.

Jobb, olcsóbb, tartósabb mint a gipszfal.

TELEFON: 11-63, 15-48.

Házhelyek

szőlővel és gyümölcscsel olcsón kedvező fizetési feltételekkel eladók az Erzsébetvárosban.

Bővebb felvilágosítást egész napon át,

Deutsch,

Révay-utca 14.

TUNNER KORNÉL

ROMÁNIA ELSŐ ÉS LEGNAGYOBB MÁRVÁNY ÉS GRÁNITÜZEME

TIMIŞOARA

II., Str. trei August 22.

Telefon 13-77.

III., Bulev. Carol No. 4.

(Andrássy-ut)

(Hunyadi-ut)

Ajánlja művészién készített márványszobrokat, hősök síremlékeit, sirköveit stb. a legjobb kivitelben, versenyképes olcsó árakkal.

Telefon 20-81

„Eclair” Timisoara WEISZ-palota

Csillárok,

Rádiók,

Dinamók

Izzók } szerelési anyagok
Villamos } vasalók
 } főzők
 } porszívók

ACCUMULATOROK

Csillár galvanizálás accumulator javítás és töltés

Bogdarigósfürdő

egyike a legjobb, legkisebb és legkellemesebb gyógyfürdőknek

Pünkösdszárnap megnyit!

Gyönyörű fekvés, hatalmas parkkal, nagy kiterjedésű erdők közepette

Kitünő gyógyeredmények rheuma, ischiás, vérszegénység és egyéb megbetegedéseknél.

Mint klimatikus gyógyhely levegőváltásra és üdülésre különösen alkalmas és ajánlható.

Közel Temesvárhoz és Aradhoz, a Temesvár-lippai vasutvonal mentén, Charlottenburg vasútállomással Autóbusz minden vonatnál.

Olcsó árak, legolcsóbb gyógyfürdő és nyaralóhely!

Friedmann szerencséseje kolosszális!

Huszmillió Leit

= S 750.000 — nyerhet esetleg egyetlen sorsjeggyel!

Nyeremények 500.000 silling, 250.000 silling, 100.000 silling stb. középszemben, minden levonás nélkül.

A világ legelőnyösebb sorsjátéka!

100.000 sorsjegy 50.000 nyeremény. Minden második sorsjegy nyer! Huzás (I. osztály) 1927 június 21 és 23-án.

Sorsjegyárak: $\frac{1}{8}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{1}$
osztályonként: S 4— S 8— S 16— S 32—
Lei 100— Lei 200— Lei 400— Lei 800—

Rendelje meg azonnal!

Rendelése kézhezvétele után elküldjük az eredeti sorsjegyet a hivatalos játéktervezettel együtt. Fizetendő a sorsjegy átvétele után. Rendelések zárt borítékban a következő címre intézendők:

Ludwig Friedmann Wien, I., Salzgries 12/42

Az V. osztály 100.000 sillinges (2 és $\frac{1}{2}$ millió lei) főnyereményét a nálam vásárolt 54.524 számú sorsjegy nyerte.